

Sant Joan

PRIMS
TORRE

Nº 216 - 16 DESEMBRE 1.988

BON

NADAL

Revista SANT JOAN

Nº 216 - 16 de desembre de 1.988

Edita: Centre Cultural de Sant Joan

Adreça: Carrer Bellavista, 13

Imprimeix: Apòstol y Civilizador (Petra)

Depòsit Legal 2-1979

DIRECCIÓ: Col·lectiu "Quatre Vents"

COL·LABORADORS:

Miquel Florit Hueguet

Carles Costa Salom

Joan Jaume Nigorra

Antònia Costa Bauzà

Maria Company Nicolau

Francisca Barceló C.

Antoni Bauzà Matas

Mateu Barceló Matas

"Pere Gil"

NOTA: Els articles publicats en aquesta revista SANT JOAN, expresen únicament l'opinió del seus autors.

Dia	PRECIPI-TACION mm	METEOROS OBSERVADOS				VIENTO DOMI-NANTE	Nombre de la Estación	
		m	p	n	a		Provincia	Número
1						SAN JUAN		
2						BALEARES		
3						Mes	Año	
4	2'4				E	NOVIEMBRE	1988	
5						Observador		
6	1'5				E	MAJED BARCELÓ MATAS		
7								
8								
9	0'5					Suma		
10	ip					12'5		
11								
12								
13	3'5							
14								
15								
16								
17								
18								
19	1'5					Suma		
20						13'-		
21								
22								
23								
24								
25								
26								
27								
28								
29								
30						Suma		
31	8'-				NW	8'-		
Precipitación total del mes						33'5 r.m		

NUMERO DE DIAS DE:	
Lluvia	●
Nieve	*
Granizo	△
Tormenta	⚡
Niebla	≡
Rocio	⤵
Escarba	⌋
Nieve cubrió suelo	⊞

DIAS PRECIPITACION	
< 0.1 (p.)	_____
> 0.1	_____
> 1.0	_____
> 10.0	_____
> 30.0	_____

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA	
8'-	mm dia 30

Viento dominante	
En los dias de lluvia	En el dia de mas lluvia
E	NW

SUMARI

Meteorologia

De per la vila

32 Aniversari Penya Motorista

Nadala

XII Aniversari "Aires de Pagesia"

"Ses Matances"

Carrers de Sant Joan

Defuncions

Mateu Juan Florit

Llibre i publicacions

Esports

Index

COMUNITAT ECONOMICA EUROPEA

El passat dilluns dia 5 de desembre, a la Casa de Cultura per Bartomeu Simonet, Delegat del Ministeri d'Agricultura a les Balears, es donà una conferència, tractant diferents aspectes de la Comunitat Econòmica Europea, principalment en l'aspecte agrari.

Els assistents seguiren amb molt d'interés les explicacions del Senyor Simonet.

Al final hi va haver un animat col·loqui, demanant al conferenciant, sobre diferents temes d'actualitat, que darrerament han aparegut en els mitjans de comunicació: Jubilació anticipada als 55 anys, subvenció per deixar de sembrar cereals, arrancar vinya, etc.

ELECCIONS AL CONSELL ESCOLAR

El passat dia 30 de novembre, tingué lloc l'elecció del Consell Escolar Local. Es presentaren tres candidats en representació del paret: Francisca Martorell (Kika d'en Ferriol), Miquel Vidal (de Termanor) i Josep Bonet (Pep des Saig). La popular Kika obtingué majoria absoluta, quedant elegit Miquel Vidal l'altre membre del Consell per un vot de diferència sobre el tercer candidat.

Per part dels alumnes resultaren elegits: Catalina Gayà Morlà (filla d'en Joan Cambuix) i Aina Mora Bou (filla den Biel Belos).

En representació dels professors sortiren elegits Joan Miralles i Francisca Oliver.

gonistes i la família, sols saben dels moments de terrible angúnia i del dolor.

Guillem Florit Caimari "Marió" el passat dimecres dia 7 de desembre, al vespre tingué la mala sort de derrapar. Sortosament les farides no foren greus, encara que el cotxe quedà completament destruït.

UN HOMO DESAPAREGUT

Un altre santjoaner, Guillem Nigorra Gayà "Pico" nascut a Sant Joan, el dia primer de febrer de 1912, fou notícia a finals del mes d'octubre, quan va desaparèixer un dia que havia anat a cercar esclatasangs a la Comuna de Bunyola juntament amb la seva esposa i el seu fill. Cercant un dia i un altre dia, una setmana i altre setmana sense escatimar esforços i mitjans de cap mena, sense resultat, no hevent-lo trobat a hores d'ara, ni viu ni mort, ni rastre d'ell.

Mestre Guillem es va casar amb la també santjoanera Catalina Bauçà Nicolau "Rei-Moro" dia 25 de maig de 1935, quan ell tenia 23 anys i la seva esposa 18.

Visqueren al carrer Major a la casa número 60 (Ca Na Perduda) on mestre Guillem tenia una barberia i la seva esposa una petita botiga.

La família passà a viure a Ciutat ja fa molts d'anys, arriban mestre Guillem a la jubilació després d'haver fet de picapedrer per Ciutat, on es recordat pel seu bon caràcter.

DE PER LA VILA

Desgraciadament la notícia d'un accident de circulació pareix que ja no sorpren a ningú, però el qui l'han sofert directament, els prota-

AMB ANIMACIO I FESTA CELEBRA LA PENYA MOTORISTA EL SEU 32 ANIVERSARI

Un any més quan ens acostam al desembre la Penya Motorista celebra la seva festa d'aniversari amb el tradicional dinar de matances, que any a any van augmentant l'animació i l'assistència.

Així anguany, que es compleix el 32 Aniversari, es va celebrar el 4 de desembre i el primer acte fou una missa que oficià Mn. Bru Morey, que tingué un record pels socis difunts durant l'any. Directius i acompanyants per Andreu Mesquida que ostentava la representació del President del C.I.M. presidiren l'acte i el Mestre Rafel Nadal i el volinista Pomar hi posaren la música litúrgica.

Llavors els socis i convidats, es reuniren a Can Tronca pel dinar de matances i si fou bó l'arròs també o fou l'aguiat de pilotes. Na Maria Salom "Pusa" enrevoltada de bones cuineres, demostraren haver tengut bona mestra amb mado Magdalena, plat amb mado Magdalena Pusa, itots els trescents cinquanta comensals, plat darrera plat, tan sols tenien paraules d'elogis pel dinar que es va arrodonir com cada any, amb una ensaïmada que també fou de lo més encertada.

Abans de la dinada, el President tingué paraules de salutació pels assistents i de record pel socis que en han deixat durant l'any especialment en Miquel Joan Munar i Magdalena Bernat "Madó Pusa" morta recentment per la que, com a homenatge es va lletgir el que publicarem d'ella en aquesta revista; al final un fort aplaudiment envers d'aquesta dona i cuinera, fou el testimoni d'estima i agraïment a la persona de mado Magdalena. També

es va recordar al President fundador Miquel Fiol del que enguany es compleixen 15 anys de la seva mort.

Com cada any directius i socis serviren a la taula per demostrar una vegada més la germanor que reina dins els actes de la Penya.

Actuà el grup Música Nostra amb cançó popular i diferents parelles ballaren jotes i boleros. Després obrila part de parlaments el President amb els versos en que ens té acostumats i llavors parlaren Mn. Bru Morey en nom del Socis d'Honor, el Batle Joan Barceló Mesquida, Antoni Borrás, Director General d'Esports del Govern Balear i finalment ho va fer Andreu Mesquida que com hem dit ostentava la representació del C.I.M.

Per acabar, en Guillem Bou, vocal ja a la primera directiva de la Penya, amb la seva gràcia peculiar, va subastar els butifarrons i llangonisses, productes de la matança i després es varen sortetjar uns paquets entre tots.

Acabada la festa de record, alegria i germanor, amb la satisfacció de tots, amb l'elogi per l'acert en tots els aspectes de la festa i amb el desig de que aquestes diades seguesquin per a molts d'anys, perquè en son una prova de lo que pot fer un poble quan hi ha una entitat que es desvia per a promoció-lo.

Molts d'anys

Bones Festes

Joan Jaume Nigorra

Fa fred i el carrer està guarnit,
la gent bull i està xalesta,
es que ens a costam a la Festa;
que esdevingué en una Nit.

La festa ens parla d'alegria,
que hauria d'esser a tots els indrets;
llevau barreres, odi i parets,
posem pau, aboquem simpatia.

NADAL és festa, goig i germanor,
és reunió d'amics i germans;
gaudiguem de donar-nos les mans,
és el missatge del Déu Infantó.

Entonem festoses les cançons,
que el Jesuset ens ajud;
molts d'anys per a tots en salut,
pau, estimació i bons torrons.

NADAL de 1988

Prensa y Xilografias de Mallorca (Antigua Casa Guasp)

VUIT TOMS

Amb aquest número 216 que teniu a les mans, acaba l'any 1988 pel·lo que es el darrer del 8è tom.

A tots aquelles persones que tenen els anteriors s'els comunica que ja poden fer l'encadenació corresponent a 1987-1988. Si els falta algun número poden sol·licitar-lo que encaixa en queden.

XII ANIVERSARI

L'agrupació local de balls "Aïes de Pagesia" va celebrar el XII Aniversari de la seva fundació i començament d'activitats. Per aquest motiu es va fer un ball, el passat dissabte dia 10, a la Casa de Cultura al que hi va assistir molta gent, sobretot de fora poble.

Actualment en primer lloc, els "Revetles des Puig d'Inca" que feien una mostra dels seus balls i vestits. A continuació començà el ball obert per tothom animat pels grups "Aïes Vilafraquins", "S'estol des Picot", "Aïes Vileiros" de Santa Margalida i el grup anfitrió "Aïes de Pagesia".

L'Ajuntament de Sant Joan va fer entrega a cada grup d'una placa commemorativa i acabada la festa, prop de la mitja nit, els convidats passen a fer una torrada i bulla fins a les dues de la matinada.

Molts anys i que segueixin les activitats.

PLE 25 DE NOVEMBRE

Recepció oficial de diferents edificis

El dia 25 l'Ajuntament va celebrar un ple amb poc punts a l'ordre del dia i diferents d'ells foren de tramit.

En aquest ple es va fer la recepció oficial per part de l'Ajuntament dels edificis de la Casa de Cultura, el Centre Sanitari i uns camins.

També es va acordar sol·licitar de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports per 1989, una subvenció per el deport local que podria

consistir en material d'equipament i ajuda a les entitats esportives.

Dins el capítol de sol·licituts s'acordà demanar a la C.A. una ajuda per millor dotació de la Policia Municipal i aquesta podria ésser un vehicle amb servei de radio i així el servei seria més eficaç.

VA MORIR EN MIQUEL COSTIXER

A l'edat de 55 anys va morir el dia 22 de novembre en Miquel Joan Muna, que havia regentat desde 1975 a 1985 el Bar Fiol i que aquests darrers anys va tenir el Bar Sa Torre de s'Aigua.

En Miquel, un home molt decidit; amb la seva iniciativa va logar a la part alta del poble una perforació que li donà un bon caudal d'aigua i son molts els que se beneficien d'aquesta riquesa. També posà al servei del poble la seva piscina i creà així un lloc agradable, desde on se domina una bona panoràmica del terme. En Miquel col·laborà amb diferents activitats i fou directiu de la Penya Motoista.

Des d'aquí acompanyam en el condol a la seva esposa i fills.

MILLORA AL SECTOR DEL CAMP

El passat mes de desembre foren adjudicades les obres de pavimentació asfàltica a l'empresa M. Mascaó dels carrers del Camp a on gairebé si estan fent totes les millores.

Ara es tendran que fer les acometides, bordillos i aceres. Aquesta millora que supera els catize milions compta amb la subvenció del C.I.M. tota vegada que fou inclosa dins el Pla d'Obres i Serveis.

EXCURSIO

Una excursió que tengué bona acollida

La visita al Puig Major que organitzà l'Associació de la 3ª Edat, no podia tenir millor acollida tota vegada que ha estat repetida en dues ocasions i així han estat cent els visitants que han aprofitat poder veure les instal·lacions que hi ha a la nostra muntanya major.

AQUESTA ETIQUETA ÉS TOTA UNA GARANTIA

L'artesania és l'expressió cultural que millor identifica un poble amb les antigues tradicions, els vells costums i amb les pròpies arrels. Per això, protegir-la és mantenir viu l'esperit dels homes que ja fa segles vivien en aquestes terres.

La Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear ha creat una etiqueta que identifica els **Productes de Qualitat Artesana**.

Només aquelles empreses amb el corresponent **Document de Qualificació Artesanal** poden utilitzar-les en els seus productes. I per fer-ho han d'acreditar, entre d'altres, l'existència d'un **Mestre Artesà Qualificat** que elabori o controli la producció d'aquests articles.

Així quan vostè compra un producte artesanal, aquesta etiqueta és tota una garantia.

A l'hora de triar, cerqui l'etiqueta de "**Producte de Qualitat Artesana**".

És un missatge de:

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA DE COMERÇ
I INDÚSTRIA

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS

UNA COSTUM ANTIGA QUEENCARA PERDURA"SES MATANCES"

De sempre, la gent s'ha afanyat per tenir guardat bon -recapte i ple el rebost, i més anys enrerra, quan agirabé la gent no tenia la facilitat, que en quan a mercat tenim avui; d'aquí, que els nostres avantpassats cercassin la manera d'omplir el rebost, i una d'aquestes maneres era, el fer matances quan començava el fret de l'hivern.

El porc mallorquí era negre i al corral havia anat engreixant poc a poc, alimentat amb productes del camp: faves, sigrons, figues, segó i figues de moro capolades, civada i ordi entre moltes altres coses i també el que sobrava a la casa.

Arribat els darrers mesos de l'any, l'animal ja havia posat arroves de pes, arredonit les seves formes i aixamplat l'esquena; el porc matancer estava ja a punt de sacrificar. Aleshores se triava el dia en que es celebrarien les matances, es consultava el perenòstic, per a saber si el signe i la lluna eren propícies, per així evitar que els camaiots esclatassin a la caldera i que la sobrasada no tornas blanca; fet això es començava a convidar a la gent que hi gavia d'assistir.

Les matances eren dia de feina pels majors i de bulla per a l'atlotada, que aquest dia, no anava a l'escola, ja que el fet d'esser matancer, els lliurava del deure escolar.

Les matances que coneguerem fa uns quaranta anys, eren

reunions familiars, a on es trobaven feinetjant durant el dia, els membres d'una mateixa família i s'ajudaven entre ells, recorreguent les diferents cases: un dia a casa dels padrins, un altre a la dels concos o germans, etc. Treballaven junts durant el dia elaborant el porc. Devegades hi col·laboraven altres amics i també hi havia casesa les que acostumaven a tenir un homo feiner, el matancer, que amb experiència dirigia la matança.

De bon mati, es posava la caldera amb aigua al foc, llavors quean començava a claretjar, anaven arribant els convidats; es treia el porc de la soll fermat pel morro i empés per la coa, era acostat a la banqueta, a on fent un esforç, els homos procuraven posar-lo damunt i llavors uns l'aguantaven per les cames, altre per la coa procurant que el por tengués el cap penjant; el matador tenia una ma aguantant el morro i amb l'altre la aficava amb encert la guinaveta i al punt sortia amb força un raig de sang que quedava dins el ribell, després d'unes esperonetjades del porc i de més d'una vegada de haver-los caigut de la

banqueta; quan el porc ja era mort s'encenien les "botxes" (eren gairabe un ram de romaní) les passaven per damunt el porc per així cremar les cerres o pels i també poder-lo palar, altres en canvi, l'escladaven: o sia l'hi tiraven aigua bullenta i això permetia que el poguessin palar després amb pedra tosca, el fregaven i amb aigua a darrera, el porc que era negre tornava ben blanc. Aleshores ja es podia començar a fer-ne troços.

La madona, que jugava un paper important aquest dia, donant ordres, es presentava amb un canyís a recollir sa budellada i les dones ja eren partides a netejar-los i les nines a donar aigua calenta als budells, amb l'olla de broc.

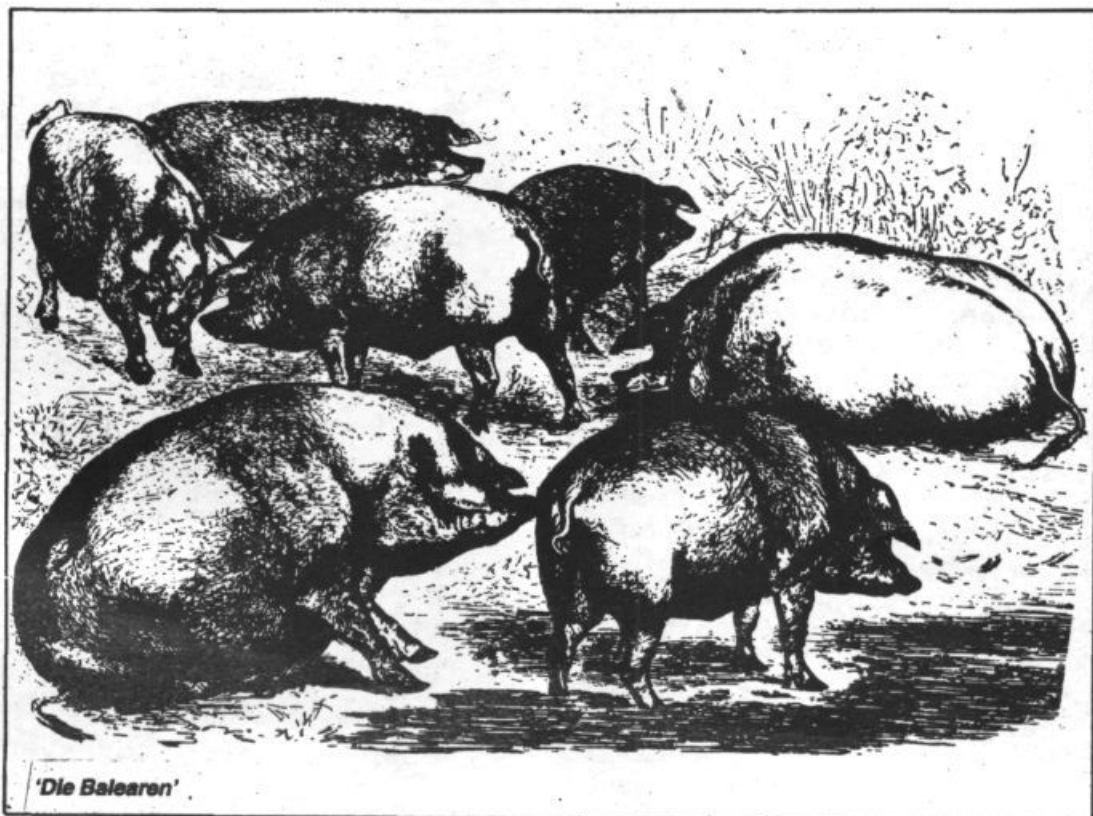
A l'entretant, els homos trocetjaven el porc cuidant de triar ben arreu tot el que havia de fer: això pel saïm, això a la sobrassada, la carn sanguinosa pels camaiots i el reste per butifarrons.

Mentres es trocetjava el porc, la madona tenia bon compte de escollir aquelles tallades més propies per a les sopes o pel frit del migdia o les que posaven a l'arrós i la carn capolada per a les pilotes del sopar, així com també recollir els lloms i la xuia prima (ses ventresques) o gruixada que guardaven per més envant.

Una vegada tenien tallades a la taula els al.lots ja es posaven a rodar a la màquina, per a capolar la carn i fer-ne la pasta per a la sobrassada, la xuia pel saïm o el que pertoca a camaiots i butifarrons.

A l'entretant, es feien troços; la madona cuidava de prersentar un bon plat de figues seques acompanyades de mesclat (palo amb cazalla) per celebrar el començament de la matança i el que la budellada havia sortida sense-ra i sense fer brutor.

Era tot el dia, una diada d'un bon truiet i a cada família, solien tenir la tasca assenyalada per cada

'Die Balearen'

un: un era el matador, l'altre feia i cosia els camaiots, l'altre era el pastador de la sobrassada i així els demés feines. Les dones cosien els budells i eren les que solien omplir-los de diferents pastes.

Després d'haver trempat, les pastes, s'en treia un poc del ribell es fregia i es tastava per comprovar si estava bé de sal, pebre coyent i demés ingredients.

Arribat al migdia, tots es seien a la taula per dinar, que solia esser d'unes bones sopes i frit de matances. Després d'haver dinat, es continuava la tasca omplint els camaiots que llavors bullien dins la caldera, els butifarrons i les sobrassades amb les que en ferien una perxa ben guarnida.

A mitjant capvespres i quan l'ol.lotada venia de cercar romaguers pel fogaró, es trampava fetje bollit i altres coses del porc, amb sal i vinagre i d'aixó en feien la berenada. També hi havia que oferien pasta de sobrassada frita i amb mel.

Acaba la feina, es trosetjaven els ossos que eren seleccionats i salats dins alfabies de fanc, com també es salava la xuia i els lloms i la carn magra, que guardaven per ordre de la madona.

Les dones estaven ben enfeinades en preparar el sopar, que era tot un rite, dins les matances. El que es servia era un bon arròs brut amb animals de caça i un savorós aguiat de pilotes andemès de meló i altres fruites i bassons d'ametla torrats al forn i de plat dolç solien presentar ensaimada o coca de motlo (pasta de quarto), el vi solia esser fet a casa i després de la copa de conyac, cazalla, ron, anís o aiguardent es començava la bulla que s'allar

gava durant la vetlada segons la casa i el jovent que hi havia present.

Al sopar hi solien convidar altres persones: amics, persones influents, els anemorats dels fills de la saca i sempre eren més gent de la que havia compartit l'elaboració del porc.

Aquesta bulla es feia de moltes maneres, hi solia haver glosat, cançons per cantadors improvisats i també era corrent el ball i entre la part juvenil es feien un bon enfiloi de jocs del més divertits. Entre aquest recordam:

Jo el t'encendré... i es borino, com els més populars, es molinet, sa mosqueta, ses campanes, es sabater, s'homo mort, es nanet, sa gallina, sa tortuga.

Així entre la rialla, l'alegria pel vinet i el suc, i l'enfado d'algún que havia estat ferit en els jocs acabava aquesta diada de les matances.

Entre els matancers que hem conegut, els més anomenats eren: Miquel Gayà Florit "Perdut des carretet"; Jeroni Dalmau Jaume "Verdala" i Miquel Bover Gelabert "Nuviet" naturalment que n'hi havia d'altres però donam aquest noms com a deferència ja que tal volta foren els més populars i els que a més matances assistiren.

Peces que es fan normalment a les matances: camaiots, es fan amb el cuir de la part alta de les cames i braços del porc, i son quatre, llavors també hi ha el camaiot del galtot o del morro, també si hi havia pasta suficient, s'omplia es bisbe. Els camaiots es posaven a la caldera i quan estaven un poc inflats les treien, els embolicaven amb pdaços i els fermaven; després els tornaven a la caldera per bullir unes tres hores. A la matinada següent

La mort del porc, segons un calendari de la segona meitat del segle XIX.

els llevaven els padaços i els penjaven a la perxa. Butifarrons, es fan entre altres

coses de la freixura, cor, lleu, fetje, sang i raïssons (ronxes bollides) i a Sant Joan era costum posar a la pasta a més de pebre bó, pebre coent, especíes, clavells, unes llavorettes de fonoll i altres. Una vegada plens es fermaven i es posaven a la caldera per a bullir una mitja hora i llavors es treien i es penjaven.

Sobrassada i llengonisses, son de la mateixa pasta i a aquesta hi ha la carn magre del porc, amb un poc de greix perquè no es bo que siguin seques. Per la llengonissa s'empren budells prims i el gruixats per a les sobrasades, son conegudes algunes pel nom del budell i així tenim la culana, la semi culana, sa bufeta, sa pultrú, entre altres.

Saïm, de la part més greixosa es fa el ceïm, que es cou dins un calderó i una vegada cuit queda líquit i es trabuca dins el ribell amb broc i llavors s'ompliran els pots una vegada colat amb un càncom (troç de pedaç fet a casa) a on queden els raïssons que es posen als butifarrons.

Avui segueixen les matances, però s'han convertit sols amb un dia de feina, els

sacorrar o escladar es porc es fa amb un "flamete" a butano, la màquina de capolar i omplir, avui ja es mecànica, els ossos, la xua i els lloms es guarden dins el frigorífic i ja no hi posen sal per a guardar-los i els butifarrons ja es fan gairebé d'altre manera.

Avui ja no es fa el sopar i fa molts d'anys, que tampoc hi ha fogarons; però si es fa, després de la feina, un dinar que sol ésser d'un arros i pilotes de matances que tan delicios es fa al paladar; tampoc els al.lots falten a l'escola, perquè les matances solen fer-se en dissabte o diumenge; però malgrat tot això, les matances son una tradició antiga que encara perdura i si abans omplien el rebost avui les coses canvien i omplen la moderna conservadora.

Preparatius.-

- la banqueta i les boxes o faies per socorrar el porc.
- el ribell amb broc per posar la sang, a la qual la madona ha de llevar la ràbia.
- el ribell per pastar la sobrassada, i el pastador, homo de mans fredes.
- les guinavetes (L'acorador i la desxuiadora).

Rituals.-

- Obrir la xua, del coll a la coa.
- la ponderació de la gruixa de la xua.

- l'arribada de la madona amb el plat de figues seques i una botella de seca o mesclat (palo amb cazalla).
- la pelleta i la fogueta de fusta per tastar.
- les tastades de la sobrassada butifarró i la varia.
- la cuita dels butifarrons i varia a càrrec de l'homo més vell.
- la caldera ha de bullir, però no massa.
- Cuidar-se de que no fos el girant.
- els presents a parents i benefactors.
- el berenar de frit o de sobrassada vella.
- el dinar i el sopar.
- el fogueró, el ball i jocs.

Joan Jaume

CARRERS DE SANT JOAN

El canvi de nom a les places i carrers de Sant Joan es pot dir que ja es un fet; estant aprovats els noms de cada un dels carrers i estant encarregades les ratjoles que rotularan tot el nostre poble.

Foren necessaris molts de plens de l'Ajuntament per arribar a un acord i fou forçat fer-ho per etapes, ja que, o no es posaven d'acord o faltava algun regidor per poder dur endavant el tema. Primer tocà el torn als carrers que solament canviaven la grafia (del castellà al català), després als que no tenien nom i als que es modificava o completava el mateix, i finalment després de varis intents foren aprovats els noms dels carrers i places que duïen un nom polític, ja fos d'alguna persona o d'algun fet.

Els criteris principals observats en la nova denominació son: conservar al màxim les denominacions populars (carrer de ses Monjes, carrer Tort), històrics, que facin al·lusions o duguin noms de lloc. Tenint en compte el procés

de recuperació de la nostra identitat, és obvi que la rotulació s'ha de fer en la nostra llengua; en el cas d'haver de imposar a algun carrer o plaça, algun nom propi de persona, s'ha tengut en compte els mèrits en vers del poble, perquè així siguin recordats per generacions futures.

Per contribuir al millor encert dels canvis, s'havien presentat dues propostes a mes de la municipal, una presentada per un grup de santjoaners preocupats per les coses del poble, una altra presentada per l'O.C.B. i l'altre proposta des del mateix Ajuntament, així com també diferents peticions de particulars per mitjà de cartes sol·licitant un nom concret per un carrer o altra.

Així donç, ja tenim normalitzats tots els noms dels carrers i places de Sant Joan, com també el nom del poble que fou aprovat primer pel Ple de l'Ajuntament local (29 gener 1988) i després del Parlament Balear (2 maig 1988).

A continuació els oferim la relació de normalització lingüística de places i carrers i noves denominacions:

Data de l'acord	Denominació anterior	Nova denominació
12-04-88	Calle Antonio Oliver	Carrer d'Antoni Oliver i Gaià (dels Calderers)
15-12-87	Calle Arrabal	Carrer de la Raval
15-12-87	Calle Belisario	Carrer de Belisari
15-12-87(10)	Calle Buenos Aires	Carrer de Bons Aires
29-07-88	Calle Caidos	Carrer de Solanda
15-12-87	Calle Campo	Carrer del Camp
12-04-88	Calle Conquistador	Carrer de les Monges
15-12-87	Calle Consistorio	Carrer del Consistori
15-12-87	Calle Consolación	Carrer de Consolació
27-04-85	(2)Plaza de la Constitución	Plaça de la Constitució
15-12-87	Calle Desierto	Carrer del Desert
12-04-88	Calle Dos de Mayo	Carrer de Francesc Oliver i Oliver (dels Calderers)
12-04-88	(4)Calle Ecónomo Mas	Carrer de Francesc Mas i Galmés (Ecònom)
15-12-87	Calle Ermitaño	Carrer de l'Ermità
12-04-88	Calle Fray Luis Jaume	Carrer de Fra Lluís Jaume i Vallespir (Missioner)
29-07-88	(1)Plaza General Franco	Plaça del Rei Joan Carles I
15-12-87	Calle Jaime II	Carrer de Jaume II
12-04-88	(3)Passeig Joan Mas	Passeig de Joan Mas i Mates (Mestre)
29-07-88	Calle José Antonio	Carrer Bellavista
29-07-88	Calle Julio Ruiz de Alda	Carrer Tort
15-12-87	Calle Levante	Carrer de Llevant
15-12-87	Calle Luna	Carrer de la Lluna
12-04-88	Calle M.Rosselló Ordinas	Carrer de Josep Rosselló i Ordines (Mestre)
12-04-88	(5)Calle Maestra Francisca	Juan Carrer de Francesca Joan i Bauçà (Mestra)
15-12-87	Calle Manacor	Carrer de Manacor
15-12-87	Calle Mayor	Carrer Major
12-04-88	Calle Mestre Mas	Carrer de Jaume Mas i Noguera (Mestre)
15-12-87	Calle Mirador	Carrer del Mirador
15-12-87	Calle Miranda	Carrer de la Miranda
15-12-87	Calle Molinos	Carrer dels Molins
15-12-87	Calle Nueva	Carrer Nou
15-12-87	Calle Palma	Carrer de Palma
29-01-88	Calle Parras	Carrer de Les Parres
12-04-88	Calle Pare Ginard Bauçà	Carrer del Pare Rafel Ginard i Bauçà (Poeta i folklorista)
15-12-87	Calle Paz	Carrer de la Pau
15-12-87	Calle Petra	Carrer de Petra
15-12-87	Calle Princesa	Carrer de la Princesa
15-12-87	Calle Progreso	Carrer del Progrés
15-12-87	Calle Ramon Llull	Carrer de Ramon Llull
15-12-87	Calle Ramon y Cajal	Carrer de Ramon y Cajal
15-12-87	Calle San Juan	Carrer de Sant Joan
15-12-87	Calle Santa Catalina	Tomàs Carrer de Santa Catalina Tomàs
29-01-88	Calle Socias	Carrer d'En Socies
15-12-87	Calle Sol	Carrer del Sol
12-04-88	(7)Calle Sur	Carrer de Migjorn
15-12-87	Calle Unión	Carrer de la Unió
12-04-88	Calle Zorro	Carrer de la Sínia
15-12-87	(8)Calle A	Carrer de Ponent
12-04-88	(17)Calle B	Carrer de l'Escaleta
15-12-87	(16)Calle C	Carrer del Vent
15-12-87	(15)Calle D	Carrer de l'Amistat
29-01-88	(13)Calle E	Carrer de Tramuntana
12-04-88	(6) --	Passeig de Bartomeu Bauçà i Oliver (Ecònom)
29-01-88	(11) --	Carrer del Puig de Sant Onofre
12-04-88	(9) --	Plaça del Rei Jaume I
15-12-87	(14) --	Carrer del Revellar
15-12-87	(12) --	Carrer de Sa Bastida

Catalina Monjoig Solel, va néixer a Petra "Pusa" el dia 7 de setembre de 1922, i va morir a Sant Joan dia 14 de novembre de 1988, tenia 85 anys.

Magdalena Bernat Bergas "Pusa" va néixer el 16 de maig de 1903, i va morir dia 15 de novembre de 1988, tenia 85 anys.

Antoni Company Jaume "Galavi" va néixer dia 14 de gener de 1907, va morir dia 21 de novembre de 1988, tenia 81 anys.

Miquel Juan Muna "Costixer" va néixer dia 24 de juliol de 1933, va morir dia 22 de novembre de 1988, tenia 55 anys.

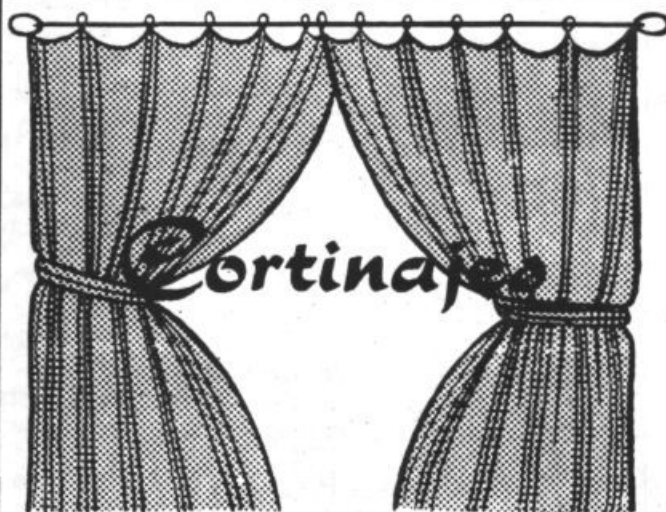
Francisco Vaque "de Sabó" va néixer a Porteres dia 3 de gener de 1949, va morir dia 22 de novembre de 1988, tenia 39 anys.

Antoni Bou Roig "Micallino" va néixer dia 7 de febrer de 1909, va morir dia 30 de novembre de 1988, tenia 79 anys.

Bartomeu Barceló Florit "Moline" va néixer dia 18 de febrer de 1927, va morir dia 1 de desembre de 1988, tenia 61 anys.

Novostyl

VISILLOS, RASOS, MALLAS, GUIPOURS Y ACCESORIOS MONTAJE.

Pio XII, 26 - Tel. 55 11 09
MANACOR

Conversa radiofònica amb el director de S'Arenal de Mallorca

Són les deu i dotze minuts del vespre. Tenc posat la freqüència de la ràdio al programa Ràdio-Gent Jove. Transmet en català, és clar. I es sent com un soroll de porta que s'obri i una veu de nina que diu «Comença s'entrevista de Tocats d'Ala». I la veu, ara, del locutor que ens presenta a:

«Avui, en directe pel fil telefònic tenim amb nosaltres a Mateu Joan i Florit, cinquanta-tres anys, nascut a Sant Joan, director i l'amo de la revista de la premsa forana, en català, S'ARENAL DE MALLORCA.

—Sí, som jo, bon vespre a tothom!

—Bon vespre i benvingut a Ràdio Jove. Quin temps fa que es publica S'ARENAL DE MALLORCA?

—Vuit anys ja...

—Vuit anys associat a la Premsa Forana?

—I és clar, és clar.

—I quants d'exemplars tira?

—Cinc mil.

—Tants?

—Cinc mil i en català. És l'únic periòdic i el més gran de tiratge en la nostra llengua.

—I com s'explica el fet de ser en català i a s'Arenal, on viuen tants de forasters?

—Potser que el fet que s'Arenal sigui un reducte andalús ens motiva a lluitar més perquè no s'enfonsi tot. Sinó ho féssim això aviat pareixeria Andalusia, un tros de la península.

—Ens hem fixat que a la capçalera del vostre diari hi figura el mapa dels Països Catalans, per què?

—Sí, és l'únic que ho duu. Va ser una idea d'en Josep guia, ex-vice-rector de la Universitat de València. Els castellans també limiten el seu territori, em va dir a un sopar. El fet és degut a l'idealisme de la revista. També per això regallem uns tres mil cinc-cents exemplars de cada número.

—I com es pot mantenir una revista que regala tres mil cinc-cents exemplars cada vegada?

—Tenim uns mil cinc-cents subscriptors, i sobretot la publicitat. Si t'hi has fixat hi ha molta publicitat. Encara hi sortim guanyant!

—Quants sou els que feis el periòdic?

—Fixes quatre o cinc en total, entre paginadors, distribuïdors, correctors. A més hi ha els col·laboradors discontinus.

—Quatre o cinc només? És una revista molt ben presentada, amb pàgina de medicina, de succeïts... és variada...

—Bé, dins la Premsa Forana hi ha l'acord sobre la mútua disponibilitat dels articles. No és difícil, no, omplir l'espai...

—O sigui, que sou quatre caparruts, quatre banya-ficats que ho feis tot... I és la vostra ideologia?

—Es clar, la normalització lingüística, la catalanització cultural de s'Arenal.

—I la gent de s'Arenal s'hi vol integrar?

—La gent jove és evident que sí, per trobar més feina, per ocupar una categoria social superior...

—I qui pot col·laborar a la vostra revista?

—Tothom que ho vulgui serà ben rebut. Si ho fa en castellà es tradueix i... prou.

—La propaganda es fa totalment en català?

—No necessàriament. Si qualcu caparrut ho vol fer en anglès o en foraster també s'admet.

—I ajudes d'organismes oficials, n'hi ha?

—Sí, però no són essencials per al funcionament

de la revista. Són més essencials els subscriptors i els anunciant.

—Veim que el vostre periòdic es fa en paper de diari normal i corrent i no en paper de revista, perquè?

—Així ens sembla més comercial i periodístic. No és per cap altra cosa. Ho feim així des del començament.

—I de problemes, n'he tenguets?

—No gaires. Qualcu que el despertam quan distribuïm els números. Una vegada, si mateix, el president del Mallorca, el nostre arenaler. Contestí, er volia dur als tribunals, si bé tenia raó perquè el tractàrem de valent. Però ens vàrem entendre!

—Tens dedicació plena?

—Sí, la feina dona doblers i servim als nostres ideals.

—On poden trobar el vostre diari els nostres fans, els oients de Gent Jove, tots els oients de «Tocats d'Ala»?

—El millor que es pot fer és subscriure's. Per també es ven als quioscs de s'Arenal, Lluçmajor, Coll, Son Ferriol...

—Bé, idò gràcies, l'amo en Mateu i que la pogueu fer vuit anys més la vostra revista.

—La farem, si Déu ho vol, vint anys més!

Rialles fresques i gracioses i música de comia. Tot això al programa de Ràdio Gent Jove «Tocats d'Ala». Va ser el capvespre de dia 1 de setembre d'enguany. Hem començat bé el nou curs. A lluitar que són tres dies!

LLIBRES I PUBLICACIONS

"Solcs i ones"

Hem rebut el número 0 de la revista de divulgació agrícola, ramadera i pesquera "Solcs i ones" editada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear.

Segons el seu editorial no pretén esser un mitjà de difusió de la Conselleria. Es un treball de molta utilitat pels agricultors i pescadors; son quaranta pàgines que contenen una salutació del President Cañellas, diferents articles i projectes que es proposen dur a terme per tal de promoció-
nar més Mallorca.

"Brull"

"Brull" és la nova publicació que elabora i distribueix gratuïtament la Direcció General de Joventut de la Conselleria Adjunta a Presidència.

La periodicitat en sortir al carrer serà mensual. "Brull" va dirigida a un lector juvenil, vol ser un mitjà de divulgació dels esdeveniments i activitats que interessin al jovent. Entre les pàgines de "Brull" es pot trobar entre visites a gent coneguda dins l'àmbit juvenil, informació de cursos i activi-

tats, novetats musicals, esports Universitat, Neu 88-89, i notícies de les noves transfor-
macions en materia de Protecció de Menors.

L'equip de redacció són els membres del Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut i de Radio Jove.

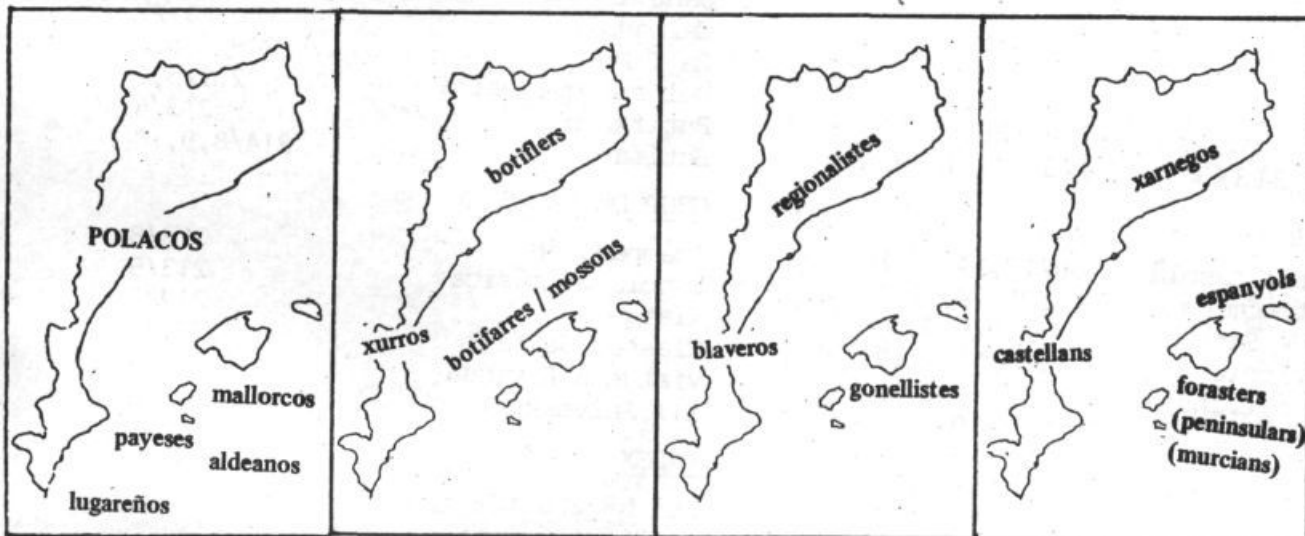
Esports

12 Desembre 1988

Tercera Regional Grupo B

Alcudia - Santanyi.....	2-0	Escolar - Ariany.....	3-1
Margaritense - San Juan.....	0-1	Sta. Maria - Badia C.M.....	2-1
Montaura - J.D. Inca.....	5-4	A. Llubi - Sencelles.....	2-0
C. Picafort - Colonia.....	2-0		

	J	G	E	P	GF	GC	Punts
Sta. Maria.....	10	8	0	2	24	6	+6
Montaura.....	10	8	0	2	32	17	+6
Alcudia.....	10	7	1	2	18	10	+5
Badia C.M.....	10	6	0	4	20	14	+2
San Juan.....	10	5	2	3	12	7	+2
A. Llubi.....	10	4	3	3	14	13	+1
Margaritense.....	10	3	4	3	13	12	0
Santanyi.....	10	4	2	4	10	12	0
C. Picafort.....	10	4	1	5	9	14	-1
Colonia.....	10	2	3	5	8	17	-3
Ariany.....	10	3	1	6	11	26	-3
Escolar.....	10	3	0	7	13	19	-4
Sencelles.....	10	1	3	6	4	16	-5
J.D. Inca.....	10	1	1	8	12	17	-6

Insults racistes amb què els colonitzadors espanyols maltracten els indígenes catalans.

Insults amb què són reconeguts als diversos indrets dels PPCC, els indígenes traïdors i col.laboracionistes que parlen espanyol als seus fills.

Insults amb què són reconeguts els Traïdors que neguen la unitat de la llengua i nació catalana.

Mots despectius amb què són reconeguts als diversos indrets dels PPCC els colonitzadors espanyols.

** Mapes elaborats per Jaume Sastre (Taller Llunàtic) inclosos dins la seva conferència de dia 22-IV-1988. Reproducció autoritzada. Les imatges del "Far West" són del còmic "Buffalo Bill" ed. Vértice, Barcelona 1981.

INDEX (Nºs. 206 - 216)

AJUNTAMENT

206/4,5 - 207/3 - 209/3,4-
211/5 - 213/3 - 214/3 - 216/6

ARTICLES

Un cellotge casolà 206/13,14,15,16
Diada Autonòmica 208/14,15,16
L'Escut de Sant Joan 209/6,7,8,9
Temes agrícoles 209/18,19,20
Assignació tributària 210/3
Sant Joan 210/15,16
"Poble a poble" 211/13,14,15
Sa festa major 212/11,12
Anar a Palma amb AUMASA 213/12
Convivència de poble 214/13
Els molins de Felanitx 214/14,15
Les claus de terme d'Aiany 215/12,13
"Ses matances" 216/8,9,10,11,12
Carrers de Sant Joan 216/12,13,14

CENTRE CULTURAL

Assemblea General (convocatò.) 206/13
Canvi de President 207/4,5
Assemblea General (Convocatò.) 213/7
Assemblea General 214/5

CULTURA POPULAR

Catàleg d'activitats populars 208/5

DEFUNCIONS

206/18,19 - 208/19 - 210/18 - 212/9 -
213/11 - 215/13 - 216/15

DE PER LA VILA (notícies)

206/3,4 - 207/3,4,5,6 - 208/3,4,5 -
209/4,5, - 210/4,5,6 - 211/3,4 -
212/3,4 - 213/4,5,6 - 214/4,5 -
215/3,4,5, - 216/3,6

EDITORIAL

Malloca Pagesa 209/14,15,16,17

ENTREVISTA

Joan Morey Martí 212/7,8,9

L'ESCOLA

209/9 - 211/8 - 213/8,9

ESPORTS

206/4 - 207/11,12 - 208/12,13 -
209/10,11,12 - 210/8,9,10,13 - 211/9,
10,11,12 - 212/6 - 214/10 - 215/10,11

FESTES

Nadal i Reis 206/4
Sant Antoni 206/6
Sant Antoni 207/5
Canaval 207/7
Pa i Peix 208/6,8,9
Del sol que balla 211/5,6
Butifalló 213/6
Butifalló 214/8,9,10

GRUP DE BALLS

Acampada 88 213/8
Escola de música 213/9
Viatge 214/5
Classes de ball 214/10
Viatge a Eivissa 215/8,9
XII Aniversari 216/6

INDEX

Del Nº 206 (22 gener 88)
al 216 (16 desembre 88) 216/18,19

LLIBRES I PUBLICACIONS

210/18,19 - 211/8 - 212/16 - 213/15-
214/12 - 215/5,9 - 216/17

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.

Ja treballam a la Mallorca del segle XXI.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA